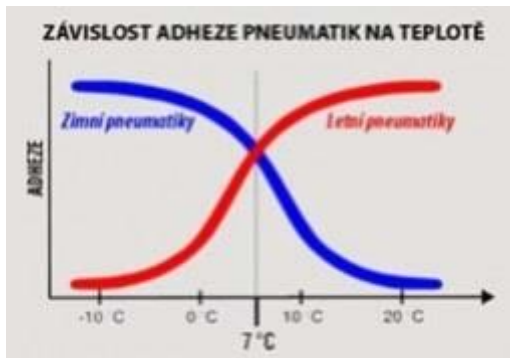

Zimní pneumatiky nejsou pro legraci

01. 11. 2016

Zimní pneumatiky jsou v období, kdy se teploty přiblíží 0 °C, jedním ze základních předpokladů bezpečné jízdy. Jsou vyrobeny z jiné měkčí směsi, mají odlišný dezén, zaručující lepší odvod vody a sněhové břečky, navíc mají lepší záběrové vlastnosti. Díky tomu nám umožňují lepší kontakt s promrzlou vozovkou, která nemá zdaleka takovou přilnavost jako za sucha a tepla. Protože v zimě se zkrátka nedá jezdit stejně jako v létě...

Rozdíl mezi zimními a letními je propastný

„Fyzikální zákony jsou neúprosné. Nelze je obejít, lze je jen respektovat a přizpůsobit se jim, a to jednoduše: snížením rychlosti jízdy,“ radí šéf BESIP Martin Farář. To, do jaké míry a jak dlouho se udržíme bezpečně na silnici, záleží na tom, jak udrží vozidlo na vozovce pneumatika, a to záleží na součiniteli tření. Jeho velikost se odvíjí od vlastností dotýkajících se materiálů – vozovky a pneumatiky. Suchá asfaltová vozovka má větší součinitel tření než mokrá, a ta má větší součinitel tření než vozovka zasněžená. **„Za zhoršených podmínek to na silnici prostě více klouže. To ví každý řidič. Ne každý si už ale uvědomuje, že letní pneumatika provozovaná v zimním období s klesající teplotou tuhne a tvrdý povrch pneumatik nejenže hůře přilne k povrchu vozovky, ale také více klouže. To je jeden z hlavních důvodů, proč v zimě používat jen zimní pneumatiky,“** dodává Martin Farář.

Zimní pneumatiky nejsou zimními jen z hlediska hrubšího záběrového vzorku. Ten má jistě své velké opodstatnění při jízdě po sněhu, nicméně stejně důležité jako hrubý vzorek je i **změněné složení směsi materiálu použitého na výrobu běhounu**. Zimní pneumatiky obsahují více látky, která se jmenuje silika. Silika je speciálně upravený oxid křemičitý, který se přidává do běhounové směsi, a **pneumatika díky ní vyniká lepší přilnavostí zejména na mokrém povrchu za nízkých teplot.**

Výhodou siliky je rovněž její nižší měrná hmotnost, která redukuje moment setrvačnosti pneumatiky, takže motor vozidla vynakládá menší výkon na roztočení kol. To pozitivně ovlivňuje záběrové vlastnosti. **Kritická hranice pro použití zimních** pneumatik je 7 °C, kdy se výkon letních pneumatik výrazně zhoršuje. Pokud teplota klesne pod 7 °C, je nejvyšší čas k přezutí zimních pneumatik.

Směs zimní pneumatiky na bázi siliky se lépe přizpůsobuje nízkým teplotám. **Zimní pneumatika má kromě jiné směsi** i jiné drážkování. Běhoun zimní pneumatiky se skládá z jednotlivých dezénových

bloků, které jsou bohatě protkány lamelami. Při odvalování se lamely pohybují a vytlačují sníh nebo sněhovou břečku z drážek mezi dezénovými bloky. Rovněž lépe odvádějí vodu, čímž dochází ke snížení možnosti vzniku aquaplaningu. To je další z velmi důležitých vlastností zimní pneumatiky, protože ve středoevropských podmínkách jsou zimní silnice dlouhodobě pokryté sněhem jen z 15 %. Mnohem častěji jsou silnice mokré s podílem sněhové břečky. Na takovém povrchu ani nová letní pneumatika s hlubokým dezénem neobstojí, zejména díky její nižší přilnavosti a zvýšené tuhosti vlivem nízkých teplot.

„Ještě větší rozdíl mezi letní a zimní pneumatikou nastane na náledí. Pokud je na vozovce sníh, břečka nebo led, plný počet drážek a dostatečná výška profilu zimní pneumatiky pozitivně přispívají k zajištění dostatečného přenosu hnací a brzdné síly. Pokud hloubka dezénu zimní pneumatiky klesne pod hranici 4 mm, výrazně se snižuje stabilita vozidla, přenos hnacích a brzdných sil, odolnost pneumatiky vůči vzniku aquaplaningu a prodlužuje se brzdná dráha,“ varuje Martin Farář.

Tím nejdůležitějším aspektem pro použití zimních pneumatik je tak především bezpečnostní hledisko. V zimě jako takové je jen díky změně povětrnostních podmínek riziko vzniku dopravní nehody 6x vyšší než v létě.

Kdy přezout

Přezout z letních pneumatik na zimní bychom měli, pokud průměrná denní teplota klesne pod 7°Celsia. Po 1. listopadu pak je za zhoršených podmínek povinnost mít při jízdě na autě zimní pneumatiky s odpovídajícím vzorkem, tedy minimálně 4 mm dezénem. A vyjet bychom po tomto datu neměli ani ve chvíli, kdy můžeme předpokládat, že pojedeme do míst, kde zhoršené podmínky můžeme vzhledem k počasí očekávat, tedy do hor nebo výše položených míst.

Výrobci pneumatik uvádí **pravidlo 4x4x4**: tedy čtyři stejné zimní pneumatiky, maximálně čtyři roky staré, s hloubkou dezénu minimálně čtyři milimetry. *„Měli bychom si ovšem uvědomit, že se*

snižující se hloubkou dezénu klesá i kvalita a bezpečnost jízdy. Pokud je dezén sjet až na uváděnou minimální hranici, která je 4 mm, musíme počítat s tím, že se brzdná dráha našeho vozu prodlouží až o 50 %, a to už je třeba ve městě i při rychlosti 50 km/h délka jednoho přechodu pro chodce,“ varuje Martin Farář.

Jak poznáme zimní pneumatiku?

Zimní pneumatiky by měly být na bočnici označeny alespoň písmeny M+S (Mud + Snow – Bláto a sníh). Takovéto pneumatiky mají lepší záběr a stabilitu vozidla především na zabláceném povrchu a ve sněhové břečce. Přesto se u takto označených pneumatik **nemusí** jednat o pneumatiky, které budou mít všechny potřebné vlastnosti při nízkých teplotách. Renomovaní výrobci proto používají pro své produkty, jež jsou určeny pro skutečný zimní provoz, označení tzv. alpským symbolem – tedy sněhovou vločkou uvnitř trojité hory. Tento symbol najdeme zpravidla na bočnici hned vedle označení M+S.

Jak správně pneumatiky uložit

Jelikož dnes již většina motoristů pravidelně pneumatiky mění před zimním obdobím a zpět před letním provozem, přichází na pořad dne jejich správné uskladnění. To má nesporně vliv na zachování vlastností pneumatik. Při skladování je vhodné řídit se několika zásadami. Pokud jsou pneumatiky skladovány bez disků, měly by být uloženy nastojato vedle sebe a vždy po čtyřech týdnech je vhodné s nimi pootočit. Pneumatiky bez disků by se neměly zavěšovat na háky a ani bychom je neměli pokládat na sebe naležato. Naopak pneumatiky s diskem je vhodné zavěsit na háky nebo položit na sebe naležato, ale neměly by se ukládat nastojato. Pneumatiky by měly být chráněny před povětrnostními vlivy a neměly by být skladovány v místnosti se zvýšenou koncentrací chemických látek.

Zkontrolujte i další části vozu

Při výměně letních kol za zimní (ale i v obráceném případě) se vyplatí nechat kola překontrolovat a vyvážit. Toto období přezouvání je také vhodné spojit s celkovou prohlídkou technického stavu vozu. Pouze správně seřízený podvozek (geometrie, brzdy, tlumiče, vůle v řízení) společně se správným tlakem v pneumatice zajistí optimální využití, v tomto případě zimních pláštěů. Správně nastavená geometrie má zásadní vliv na bezpečnost vozidla, komfort jízdy a ekonomiku provozu. Pokud je geometrie v nepořádku, dochází k nesouměrnému opotřebování pneumatik – což výrazně zkracuje jejich životnost. Má negativní vliv na jízdní vlastnosti vozidla, tedy i bezpečnost všech účastníků silničního provozu. Vozidlo nejede ve dvou stopách, samovolně vychyluje z přímého směru, v zatáčkách mohou pneumatiky pískat. A právě vady na pneumatikách (například nesouměrné sjetí apod.) mohou již dopředu signalizovat nějaké problémy s podvozkem vozu. Vyplatí se proto pneumatiky přezouvat v některém z odborných servisů, kde vám případně poradí i s případným seřízením, nebo opravou.

Pro bezpečnou jízdu je také nepostradatelná stoprocentní funkčnost a správné seřízení osvětlení vozidla a brzdové soustavy. Bezproblémový provoz i v mrazivém počasí zajistí dobře udržovaný akumulátor. Před zimou je potřeba zkontrolovat také chladicí kapalinu v automobilu a kapalinu v ostříkovačích. Obě dvě tekutiny by měly být v dostatečném množství a hlavně - v „zimní“ variantě. Pro dobrý výhled z vozu za každého počasí pak je potřeba zkontrolovat stav stíracích lišt stěračů.

Ale ani ty nejlepší zimní pneumatiky nedokáží vše. **Za volantem je vždy řidič** – a ten by měl při každé cestě myslet na předvídatý styl jízdy s ohledem na průběžně se měnící provozní podmínky.

Co říká zákon?

§ 40a

Provoz vozidel v zimním období

(1) V období od 1. listopadu do 31. března, pokud

a) se na pozemní komunikaci nachází souvislá vrstva sněhu, led nebo námraza, nebo

b) lze vzhledem k povětrnostním podmínkám předpokládat, že se na pozemní komunikaci

během jízdy může vyskytovat souvislá vrstva sněhu, led nebo námraza,

lze užít motorové vozidlo kategorie M nebo N2) k jízdě v provozu na pozemních

komunikacích pouze za podmínky použití zimních pneumatik^{18a}), a to u motorových vozidel

s maximální přípustnou hmotností nepřevyšující 3500 kg na všech kolech a u motorových

vozidel s maximální přípustnou hmotností převyšující 3500 kg na všech kolech hnacích

náprav s trvalým přenosem hnací síly. Zimní pneumatiky podle věty první musí mít hloubku

dezénu hlavních dezénových drážek nebo zářezů nejméně 4 mm a u motorových vozidel

o maximální přípustné hmotnosti převyšující 3500 kg nejméně 6 mm.

V České republice platí povinnost používat zimní pneumatiky v době od 1. listopadu do 31. března, a to v případě, že se na pozemní komunikaci nachází souvislá vrstva sněhu, led nebo námraza, nebo lze vzhledem k povětrnostním podmínkám předpokládat, že se tak stane. Tak praví zákon. Pokud ale narazíme na silnici, kde je umístěna dopravní značka „Zimní výbava“, musíme mít na voze zimní pneumatiky (a případně i další zimní výbavu) v každém případě.

Co když nepřezujeme?

Pokud bude v zimním počasí při silniční kontrole zjištěno, že řidič nemá namontovány předepsané zimní pneumatiky, hrozí mu bloková pokuta až ve výši 2 000 Kč. V případě projednávání takového přestupku ve správním řízení může být pokuta až 2 500 Kč. Daleko citelnější postih nám hrozí od pojišťovny. Ta totiž v případě nehody na letních, navíc výrazně sjetých, po nás může požadovat zaplacení části peněz, které z našeho pojištění vyplatila za úhradu škod.

Doporučené vybavení do vozidla v zimním období:

- zimní pneumatiky se vzorkem hlubokým alespoň 4 mm;
- celoobvodové řetězy "padnoucí" právě vašim pneumatikám;
- nemrznoucí kapalina v ostřikovačích;
- škrabka na led;
- smetáček a lopata na sníh;
- pomocné startovací kabely;
- rozmrazovač na zámky (samozřejmě v kapse, ne zavřený uvnitř ve voze);
- rozmrazovač na skla a stírače přimrzlé k oknu (nikdy je neodtrávejte násilím);
- gumové podlážky, které mohou posloužit i pro nouzový rozjezd;
- gumová těsnění dveří a kapoty preventivně natřené například jelením lojem, glycerinovým nebo silikonovým olejem - půjdou pak snadněji otevřít.
- Mějte zkontrolován stav akumulátoru a dobíjení i stav a kvalitu nemrznoucí směsi chladicí soustavy.

Jak se připravit na jízdu v zimě?

- Poslouchejte před výjezdem dopravní vysílání, předpovědi jako „mrznoucí mrholení“, „vpád mrazivého vzduchu“ či „husté sněžení“ signalizují vždy nebezpečí.
- Zvažte nutnost cesty; s malými dětmi raději zůstaňte doma.
- Vyjíždějte vždy s plnou nádrží, rezervním kanystrem, proviantem, teplými nápoji, pytlíkem písku či šotoliny, řetězy a lopatou.

- Naučte se nasazovat řetězy v klidu a „nasucho“.
- Když už musíte vézt děti, vezměte jim něco na zabavení během cesty, i když jedete třeba jen 50 kilometrů.
- Nezapomeňte na léky – to platí zejména pro kardiaky či cukrovkáře.
- Při hlášení kalamitní situace neváhejte se vrátit domů.
- V zimním období jsou kratší dny, a tak je jízda za tmy velmi běžným jevem. Při jízdě potmě se pak velmi rychle pozná, zda jste si dali tu práci a vyčistili světla zanesená nečistotami ze silnice. Taková zašpiněná skla světel mohou snížit dosah hlavních světlometů až o 30 m.
- Nejen v zimě plánujte své cesty a buďte připraveni na nouzové situace, mějte například ve voze ruční baterku a kanistr s rezervními pohonnými hmotami.
- Nepodceňujte pravidelné servisní prohlídky, kde vám provedou kontrolu systémů důležitých pro bezpečnost, jako jsou brzdy, pneumatiky, řízení a světla.

Před jízdou zkontrolujte stav vozidla:

- Odstraňte vždy námrazu a sníh ze všech oken, abyste dobře viděli – tankový průzor může způsobit značné problémy. Nově navíc za nedostatečné očištění vozidla od sněhu a ledu hrozí pokuta do 2 000 Kč na místě.
- Zkontrolujte, zda nejsou stírače přimrzlé ke sklu. Stěrače hrají důležitou roli v bezpečnosti, přes rozmazané šmouhy nebudete dobře vidět. Vyměňte je proto vždy dříve, než bude pozdě.
- Nemáte-li klimatizaci, ponechejte po rozjezdu mírně pootevřená okna, aby se urychlil proces odmlžování skel.
- Nesnažte se zahřívát motor během na prázdko při stání vozidla. Pomalou jízdou se motor a posléze i automobil zahřejí rychleji.

Jak se chovat při nepředvídaných situacích?

- Při jízdě v zimních podmínkách je nutné dodržovat alespoň dvojnásobnou vzdálenost od vozidla před vámi, než je obvyklé. Brzdná dráha automobilu na zledovatělém povrchu může být až desetinásobná.
- Dojde-li při jízdě na sněhu nebo na ledu ke smyku, nikdy nebrzděte. V případě smyku předních kol u vozu s předním pohonem sešlápněte spojku, abyste vyřadili ze záběru motor (u automatické převodovky zařadte polohu neutrál), a stočte přední kola do směru, kterým chcete jet. Při smyku zadních kol stočte přední kola na tu stranu, kam se pohybuje zadní část vozu.
- Používáte-li sněhové řetězy, nasazujte je na poháněná kola. Řetězy nasazujte, ještě než to začne ve sněhu a kopcích prokluzovat – když je budete na kolech opravdu potřebovat, bude pozdě.
- Obzvlášť nebezpečné jsou v zimě mosty, lesní úseky, vrcholy kopců a úseky podél vody. Tady musíme počítat s námrazou, i když je momentálně teplota nad bodem mrazu, právě tak jako na promrzlém dláždění.

- Vyvarujte se náhlých manévřů, klidná a plynulá neagresivní jízda je na kluzkém povrchu nejlepším řešením.
- Když už se rozhodnete předjíždět, tak s rozmyslem a citlivě.
- Pamatujte, že ani ta nejlepší a nejdražší elektronika fyzikální zákony neošálí.

Vybíráme z obsahu Tipy pro návštěvníky

Máme jednu z nejrozvinutějších sítí dopravních hřišť v Evropě

Interaktivní výukový program pro děti základních škol

Dětské zádržné systémy

Moderní technologie vozidel

Bezpečnost na železničních přejezdech

Nová aplikace ukáže význam reflexních prvků

Aktuální kampaně Zajímavé linky

Going Abroad

Národní strategie

MÁME SE RÁDI aneb MYSLI JINAK

"Vidíme se?"

Dopravní výchova nově

Bezpečná vzdálenost

Publikace "Na motorce v praxi"

Kampaň NEvyměníš - NEpoeješ

Na přejezdech chybují řidiči

Národní Cyklostrategie